

Rudolf Steiner

**Dispoziția sufletească fundamentală
față de karmă**

Intimități ale karmei

GA 130

Două conferințe ținute la Viena în 8 și 9 februarie 1912

Traducere după:

Rudolf Steiner

Grundstimmung dem menschlichen Karma gegenüber

Intimitäten des Karma

conferințe publicate în volumul

Das esoterische Christentum und die geistige Führung der Menschheit

GA 130

1995. Rudolf Steiner Verlag, Dornach

Traducere de Andrea Dumitrescu

CUPRINS

<u>Dispoziția sufletească fundamentală față de karmă</u>	
<i>Viena, 8 februarie 1912</i>	3
<u>Intimități ale karmei</u>	
<i>Viena, 8 februarie 1912</i>	21
<u>Note</u>	31

Dispoziția sufletească fundamentală față de karmă

Viena, 8 februarie 1912

Nu fără semnificație, la finalul celor două conferințe publice [1], am subliniat din ce în ce mai pronunțat că antroposofia trebuie să fie pentru om nu o teorie, nu o simplă știință, nu ceva care se numește cunoaștere în sensul obișnuit, ci ceva care în sufletul nostru se poate transforma dintr-o simplă cunoaștere, dintr-o simplă teorie în viață nemijlocită, într-un elixir al vieții. Astfel încât prin antroposofie nu doar știm ceva, ci mai presus de toate prin ea ne curg forțe care ne ajută nu doar în viața obișnuită pe care o ducem aici în existența fizică, ci în viața în totalitatea ei, pe care o ducem atât în existența fizică cât și în starea neîntrupată dintre moarte și o nouă naștere. Cu cât simțim mai mult antroposofia în așa fel încât ea ne furnizează puteri întăritoare, elemente care sprijină viața, cu atât o înțelegem mai bine. Acum, poate, la o astfel de afirmație multor oameni le va veni să întrebe: Dacă, așadar, antroposofia este ceva care să ne întărească viața și să ne dea putere, atunci de ce trebuie să ne însușim în antroposofie tot felul de cunoștințe care par a fi teoretice, de ce ne căznim în viața noastră de ramură cu tot felul de cunoștințe despre încarnările planetare care preced Pământul nostru? De ce trebuie să aflăm lucruri care s-au întâmplat în vremuri îndepărtate? De ce trebuie să ne familiarizăm, de asemenea, cu legile mai intime și mai fine ale reîncarnării, karmei și așa mai departe? – Unii oameni ar putea crede că antroposofia este tot doar ceva de genul unei științe precum științele care ni se oferă astăzi în viața exterioară, în lumea fizică.

Ei bine, la această întrebare, care tocmai a fost atinsă aici ca o întrebare care poate fi pusă, trebuie să elimini orice comoditate în viață. Trebuie să examinăm cu atenție dacă, atunci când se pune această întrebare, în aceasta nu se amestecă ceva din indolența obișnuită a vieții, care – iertați-mă – poate fi exprimată prin cuvintele: Oamenilor chiar nu le place să învețe ceva, să asimileze spiritual. Acest lucru este incomod pentru ei. Trebuie să ne întrebăm dacă în această întrebare nu este amestecat ceva din această stare de incomoditate. Căci de fapt pornim de la a crede așa, un pic, că cel mai înalt lucru pe care urmează să ni-l dea antroposofia poate fi atins într-un mod mai comod decât cel care ni se prezintă, de exemplu, în literatura cu care ne ocupăm. Se și afirmă adesea într-un mod cam ușuratic că omul trebuie doar să se cunoască pe sine, trebuie să încerce să devină un om bun și atunci ar fi într-adevăr suficient de antroposof. Da, dar tocmai acest lucru ne dă o perspectivă mai profundă, că a fi un om bun este unul dintre cele mai dificile lucruri din lume și că nimic nu necesită atât de multă pregătire ca acest ideal de a fi un om bun.

Și în ceea ce privește problema cunoașterii de sine, în realitate ea nu este una la care să se poată răspunde cât ai bate din palme, așa cum mulți oameni ar dori să creadă. De aceea, astăzi vrem să abordăm unele dintre întrebările care sunt adesea exprimate în aceste cuvinte care tocmai au fost rostite. Vrem să considerăm în ce fel antroposofia, chiar dacă aparent ne întâmpină ca o învățătură, o știință, cu toate acestea are ca rezultat în sensul cel mai eminent ceea ce se poate numi cunoaștere de sine și trebuie să ducă la ceea ce se numește o năzuință spre a fi un om bun. Pentru aceasta mai presus de toate se pune problema să privim din diverse puncte de vedere modul în care antroposofia poate curge în viață.

Să luăm un caz anume dintre marile probleme ale vieții. Nu mă refer la cele care privesc cercetarea științifică, ci la cele pe care viața le aduce în fiecare zi, lucruri pe care cu siguranță fiecare dintre noi le cunoaște: chestiunea consolării pe care o putem obține în viață atunci când suferim în vreun fel din cauza unui lucru, când nu putem avea satisfacție deplină în viață într-un fel sau altul. Cu alte cuvinte, ne întrebăm: În ce fel, de exemplu, poate antroposofia să ofere consolare omului îndurerat atunci când are nevoie de consolare? Desigur, fiecare trebuie să aplice la cazul său particular ceea ce se poate spune despre o astfel de întrebare. Când te adresezi multor oameni, poți vorbi doar în termeni generali.

De ce avem nevoie de consolare în viață? Pentru că putem fi amărâți din cauza cutare sau cutare, pentru că putem fi îndurerăți, pentru că putem fi loviți de suferință. Este firesc ca omul să simtă în fața suferinței ca și cum ceva din interiorul său trebuie să refuze să accepte această suferință încât își spune: De ce trebuie să îndur suferința, de ce mă lovește această suferință? Nu ar putea viața să curgă pentru mine așa încât să nu mă lovească nicio suferință, să fiu mulțumit? – Cine pune această întrebare în acest fel, poate ajunge la un răspuns doar dacă dobândește o cunoaștere reală a naturii karmei noastre umane, a destinului uman. De ce suferim în lume? Și mă refer atât la suferințele exterioare cât și la și cele interioare, care se nasc din organizarea interioară, astfel încât nu suntem întotdeauna mulțumiți, încât nu ne putem găsi întotdeauna clar drumul. La acestea mă refer acum. De ce dau peste noi astfel de lucruri care ne fac nemulțumiți în viață?

Dacă intrăm în legile karmei, vom vedea că la baza suferințelor noastre se află ceva asemănător cu ceea ce poate fi lămurit în viața obișnuită dintre naștere și moarte cu următorul

exemplu, pe care l-am menționat adesea: Să presupunem că cineva până la vârsta de optsprezece ani a trăit întreținut de tatăl său, a trăit după pofta inimii, nu s-a lipsit de nimic. Atunci tatăl își pierde averea, dă faliment. Băiatul trebuie să învețe să facă ceva așa cum se cuvine, trebuie să depună eforturi. Viața îl lovește cu suferință și privațiuni. Vom găsi de înțeles că acest tânăr nu prea are simpatie pentru suferința pe care trebuie să o îndure. Să presupunem însă că persoana în cauză a ajuns la vârsta de cincizeci de ani. Pentru că la acea vreme din tinerețe a trebuit să învețe ceva, a devenit o persoană cum se cade. El este acum ferm pe picioarele lui în viață și își poate spune: Modul în care mi-am judecat suferința și durerea la acea vreme, era de înțeles pentru acel moment; acum însă trebuie să gândesc altfel asupra acelor lucruri, acum trebuie să spun că durerea nu m-ar fi putut lovi dacă la acea vreme aș fi avut toate desăvârșirile, chiar dacă doar desăvârșirile limitate ale unui tânăr de optsprezece ani. Dar dacă nu m-ar fi lovit suferința, aș fi rămas un om de nimic. Durerea a fost cea care a transformat nedesăvârșirile într-o desăvârșire. Acestei suferințe îi datorez faptul că acum sunt o altă persoană decât eram cu patruzeci de ani în urmă. Deci ce s-a întrunit de fapt în mine atunci? S-au întrunit nedesăvârșirea mea, în care eram atunci, și suferința mea. Și nedesăvârșirea mea parcă a căutat suferința mea, pentru ca ea să poată fi alungată, pentru a se putea transforma în desăvârșire.

Această observație poate rezulta frumusețea dintr-o viziune banală asupra vieții dintre naștere și moarte. Dacă analizăm viața ca un întreg și ne poziționăm cu adevărat într-un asemenea mod față de karma noastră, așa cum am arătat în conferința de alaltăieri [2], vom ajunge întotdeauna la concluzia că toate durerile care abat asupra noastră, toate suferințele care

ne sunt puse în cale sunt de felul că ele sunt căutate de nedesăvârșirile noastre. Și într-adevăr cea mai mare parte a durerilor și suferințelor sunt căutate de acele nedesăvârșiri pe care le-am adus din încarnările anterioare. Și pentru că aceste imperfecțiuni sunt în noi, un mai înțelept din noi, decât suntem noi, caută calea spre durere, spre suferință. Pentru că este o regulă de aur a vieții că noi toți, ca oameni, purtăm permanent în noi un mai inteligent, mai înțelept decât suntem noi înșine, unul mult mai înțelept. Căci mai puțin înțelept este cel căruia îi spunem „eu” în viața obișnuită. Acest „mai puțin înțelept”, dacă ar fi lăsat să caute ori durerea, ori plăcerea, ar merge pe calea către plăcere. Cel „mai înțelept” este cel care își are sediul în profunzimile subconștientului nostru, până la care conștiența noastră obișnuită nu ajunge. El ne voalează privirea îndreptată spre o plăcere ușoară și aprinde în noi o forță magică care merge pe calea spre durere fără ca noi să știm acest lucru. Dar ce înseamnă: fără să știm noi? Aceasta înseamnă că cel mai înțelept capătă o putere mai mare asupra celui mai puțin înțelept, iar cel înțelept acționează permanent în noi în așa fel încât să ne conducă nedesăvârșirile către suferințele noastre și ne lasă să suferim, deoarece cu fiecare suferință interioară și exterioară noi eliminăm o nedesăvârșire și ne facem mai desăvârșiți.

Astfel de principii pot fi înțelese teoretic, dar prin aceasta nu facem mare lucru. Dar realizăm mult dacă ne căutăm anumite momente de repaus în viață, în care să fim dispuși să facem cu adevărat cu toată energia din acest principiu un rost al vieții sufletului nostru. În viața obișnuită, cu munca, cu pripa și forfota ei, cu îndatoririle ei, nu merge întotdeauna, nu putem, ca să spunem așa, să ne debarasăm întotdeauna de omul mai puțin înțelept pe care îl avem. Dar dacă alegem un anumit

moment de repaus în viață – oricât de scurte ar fi aceste momente de repaus – ne putem spune: Vreau să fac abstracție de toată hărmălaia care se face acolo afară și la care am luat parte și eu, vreau să mă uit la suferința mea în așa fel încât să simt cum cel mai înțelept din mine a fost atras spre ea cu o putere magică, și că eu însumi mi-am impus anumite suferințe, fără de care nu aș fi depășit anumite imperfecțiuni. Atunci ne va cuprinde un sentiment privind înțelepciunea binecuvântată, care într-un fel rezultă: Chiar și acolo unde lumea pare să fie plină de suferință, este plină de înțelepciune! Așa ceva este atunci o mare realizare obținută prin antroposofie pentru viață. S-ar putea să uităm iar așa ceva în viața exterioară. Dar dacă nu o uităm și o practicăm din nou și din nou, atunci vom vedea că am sădit ceva ca un germen în sufletul nostru și că atunci multe dintre sentimentele noastre sumbre și stările de slăbiciune sufletească se transformă într-o dispoziție voioasă, în putere, într-un sentiment de tărie interioară. Și atunci astfel de momente de repaus în viață vor avea rezultatul că vom fi suflete mai armonioase și oameni mai puternici.

Și atunci am putea să adăugăm și altceva – dar antroposoful ar trebui să-și facă ca regulă faptul că trebuie să-și creeze aceste celelalte momente numai după ce a făcut ca primele, momentele de consolare la suferință, să fie eficace în sufletul său. Atunci am putea să adăugăm și: Să privim bucuriile noastre, să privim ceea ce putem trăi ca plăcere în viață. Pentru cine își întâmpină soarta cu sentimente neinhibate și imparțiale, ca și cum și-ar fi dorit durerea, va reieși ceva cu totul specific atunci când își ia în considerare plăcerea și bucuria. El nu se descurcă cu aceasta așa cum o scoate la capăt cu suferința. Adică, ne este ușor – și cei care nu cred pot încerca să se pună în această situație – să găsim alinare în suferință. Dar devine dificil să găsim atitudinea

corectă față de plăcere și bucurie. Oricât de mult ne-am transpune în starea sufletească ca atunci când ne-am vrut suferința, dacă aplicam aceasta plăcerii și bucuriei, nu vom putea simți altfel decât să ne simțim rușinați. Vom simți un adevărat sentiment de rușine și nu vom depăși acest sentiment de rușine în niciun alt mod decât prin faptul că ne spunem: Nu, plăcerea și bucuria mea chiar nu mi le-am dat eu însumi prin karma mea! – Acesta este singurul leac, pentru că altfel rușinea poate deveni atât de puternică încât aproape că distruge sufletul. Singurul leac este să nu atribui celui mai înțelept din tine faptul că ai fost mânat spre bucurie. La acest gând îți dai seama că ai dreptate, pentru că sentimentul de rușine dispare. Este așa, că plăcerea și bucuria în viață ne vin ca ceva ce ne este dat de către înțeleapta cârmuire a lumii fără concursul nostru, pe care trebuie să-l luăm ca har și despre care întotdeauna să recunoaștem că este destinat să ne încadreze în întreg, în Univers. Plăcerea și bucuria ar trebui să aibă asupra noastră un asemenea efect în momentele de repaus din viață, în momentele când ne retragem, încât să le simțim ca har, ca har al puterilor supreme ale Universului, care vor să ne cuprindă, care vor să ne integreze în ele însele.

Așadar, în timp ce prin durerea și suferința noastră ajungem la noi înșine și ne facem pe noi mai desăvârșiți, prin plăcerea și bucuria noastră dezvoltăm – dar numai dacă o considerăm har – sentimentul pe care putem doar să-l numim un sentiment de odihnă fericită în puterile și forțele divine ale lumii. Și singura dispoziție sufletească îndreptățită este recunoștința în privința plăcerii și bucuriei. Și nimeni care, în momentele de singurătate pentru cunoașterea de sine, atribuie plăcerea și bucuria karmei sale, nu iese la liman cu plăcerea și bucuria. Dacă o atribuie karmei sale, atunci se lasă pradă acelei erori care slăbește,

paralizează spiritualul din noi. Fiecare gând că o plăcere, o bucurie ar fi meritată, ne slăbește și ne paralizează. Acest lucru pare să fie dur, pentru că mulți oameni, dacă deja își atribuie durerea ca fiind voită de ei înșiși și revenindu-le conform individualității lor, ar vrea să fie proprii stăpâni și asupra plăcerii și bucuriei lor. Dar chiar și privirea obișnuită în viață ne poate învăța că plăcerea și bucuria au ceva care șterge, care stinge. Cu greu se poate găsi undeva această ștergere de către plăcere și bucurie descrisă mai viu decât în „Faust”, unde aspectul paralizant al plăcerii și a bucuriei în viața umană este ilustrat prin cuvintele: „Mă învârt amețit între dorință și plăcere, Și-n mijlocul plăcerilor mă prăpădesc după dorință.” [3] Și dacă te gândești puțin la influența plăcerii, atunci când este la nivel personal, vei vedea că plăcerea are ceva care ne duce într-o frenezie a vieții și ne anihilează sinea.

Aceasta nu este menită să fie o predică împotriva plăcerii, nici un îndemn să ne dedăm la autoflagelare, poate să ne ciupim cu clești încinși și altele asemenea. În mod sigur nu. Să recunoaștem un lucru în modul corect nu înseamnă că ar trebui să fugim de el. Nu este vorba de „fugă”, ci trebuie să îl acceptăm liniștiți acolo unde ne întâmpină. Trebuie să dezvoltăm starea de spirit pentru a-l trăi ca har, și cu cât mai mult, cu atât mai bine, pentru că suntem mai cufundați în divin. Deci aceste cuvinte au fost spuse nu pentru a predica asceza, ci pentru a trezi starea de spirit corectă față de plăcere și bucurie.

Oricine ar spune: Plăcerea și bucuria au ceva paralizant și stingător, de aceea fug de plăcere, de bucurie – care este idealul falsei asceze, autotorturii –, ar fugi de harul care îi este acordat de zei. Și, în fond, este o continuă răzvrătirea împotriva zeilor autoflagelarea practică de asceți, călugări și călugărițe. Se cade să simțim durerea ca pe ceva ce vine la noi prin karma

noastră și să simțim bucuria ca har, să simțim că se poate ca divinul să coboare la noi. Ca semn a cât de aproape de El ne-a tras Dumnezeu, să ne fie plăcerea și bucuria, și ca semn a cât de departe suntem de ceea ce trebuie să atingem noi ca oameni raționali, să ne fie durerea și suferința. Aceasta dă dispoziția sufletească fundamentală față de karma și fără această dispoziție sufletească fundamentală nu putem progresa în mod real în viață. În ceea ce lumea ne dă ca bun și frumos, trebuie să simțim că în spatele acestei lumi stau puterile despre care Biblia spune [4]: și au văzut că lumea este frumoasă și bună. – Dar în măsura în care putem simți suferință și durere, trebuie să recunoaștem ce omul a făcut în cursul încarnărilor, din lumea care inițial era bună, și ce trebuie să îmbunătățească educându-se să îndure energic această durere.

Ceea ce a fost descris este doar o modalitate dublă de a ne accepta karma. Karma noastră constă într-o anumită privință din suferință și bucurie. Ne comportăm față de karma noastră cu voința corectă, ca și cum am fi vrut-o în mod real, dacă suntem capabili să ne comportăm față de suferință și bucurie în modul corect. Dar putem duce și mai departe modul în care ne putem confrunta cu karma, lucru pe care îl va arăta considerația de astăzi și de mâine.

Karma noastră nu doar ne arată ceea ce este legat de viața noastră în termeni de suferință și bucurie, ci întâlnim pe parcursul vieții, astfel încât trebuie să vedem în aceasta efecte karmice, de exemplu, mulți oameni pe care îi cunoaștem în trecut și oameni care ne sunt aproape o lungă perioadă de timp din viața noastră, cu care suntem mai mult sau mai puțin într-o relație sau alta de rudenie, prietenie. Întâlnim oameni care ne fac să suferim, sau prin interacțiunea cu ei ne este provocată suferință, așadar apar obstacole, sau întâlnim oameni care ne

susțin sau pe care noi îi putem susține, pe scurt, rezultă relații diverse. Și în privința unui astfel de fapt al vieții, dacă este să devină rodnic în sens antroposofic ceea ce am spus alaltăieri despre acceptarea karmei, trebuie într-un anume fel să-l fi dorit cu partea mai înțeleaptă din noi, trebuie așadar să-l fi vrut pe un om care aparent ne-a ieșit în cale întâmplător, trebuie să-l fi vrut tocmai pe cel cu care să putem soluționa o chestiune sau alta. Atunci ce poate dori acest mai înțelept din noi dacă vrea să întâlnească cutare sau cutare persoană, pe ce se poate baza el? Nu-i așa?, nu există alt gând rezonabil decât să ne spunem: Vrem să-l întâlnim pe acest om pentru că l-am întâlnit înainte și pentru că această chestiune a început deja mai înainte. Nu trebuie să fi fost în ultima viață, ci este posibil să fi fost mult mai înainte. Pentru că am avut de-a face una sau alta cu această persoană în viețile trecute, pentru că am avut o vină într-un fel sau altul, acest mai înțelept ne aduce împreună cu persoana respectivă. Suntem conduși cu o putere magică către persoana în cauză.

Acum, desigur, intrăm într-un domeniu extraordinar de divers și ramificat și în privința căruia nu se pot da de fapt decât puncte de vedere generale. Dar ceea ce va fi prezentat aici sunt numai lucruri care au fost aflate efectiv prin cercetarea clarvăzătoare. Ele pot fi utile oricui, deoarece fiecare le poate specializa conform cazului său particular și aplica în propria sa viață.

Un fapt remarcabil iese la iveală. Pe la mijlocul vieții noastre cu toții trăim acea epocă în care, cum s-ar spune, linia ascendentă trece în linia descendentă, când ne-am exercitat toată puterea tinereții, trecem de un punct culminant și apoi mergem pe linia descendentă. Acest punct, care se încadrează în anii '30, nu poate fi dat ca regulă generală, dar se aplică totuși

fiecăruia dintre noi. Este acea epocă a vieții noastre noi în care trăim cel mai mult pe planul fizic al lumii noastre. În această privință te poți lăsa pradă unei amăgiri. Veți vedea. Ceea ce s-a întâmplat până la acest punct a fost, de fapt, începând din copilărie, mereu, chiar dacă a devenit din ce în ce mai slab, scotere în afară din noi înșine a lucrurilor pe care ni le-am adus cu noi în încarnarea prezentă. Le-am pus acolo afară, ne-am făurit viețile cu ele, astfel încât să continuăm să ne hrănim cu forțele pe care le-am adus cu noi din lumea spirituală. Acestea vor fi epuizate când se ajunge la momentul specificat. Și dacă ne uităm pe de altă parte la linia descendentă a vieții, atunci situația este că strângem grămadă și procesăm ceea ce am învățat în școala vieții, pentru a-l lua cu noi în următoarea încarnare. Aceasta o ducem în lumea spirituală; mai înainte am scos de acolo. În perioada de mijloc trăim cel mai mult în lumea planului fizic, atunci suntem cel mai mult prinși în toate cele din exterior cu care ne ocupăm. Ne-am terminat ucenicia, ca să spunem așa, abordăm viața direct, trebuie să facem față vieții. Atunci suntem cumva ocupați cu noi înșine, cel mai mult ocupați cu aranjarea condițiilor lumii exterioare pentru noi înșine și cu a ne pune în relație cu lumea exterioară. Dar ceea ce stabilește o relație cu lumea este mintea și impulsurile de voință care vin din minte. Ceea ce izvorăște cel mai mult din noi este lucrul cel mai străin lumilor spirituale, față de care ele se închid. Suntem, ca să spunem așa, cel mai departe de spiritual în mijlocul vieții.

Acum pentru cercetarea ocultă apare un fapt remarcabil. Dacă examinezi modul în care în perioada de mijloc a vieții întâlnim alți oameni, căutăm să facem cunoștință cu alți oameni în viață, în mod curios, sunt acei oameni cu care am fost în încarnarea anterioară sau una anterioară, la începutul vieții

noastre, în prima copilărie. Căci s-a dovedit că, de regulă, nu întotdeauna, la mijlocul vieții, prin niște circumstanțe exterioare ale karmei, întâlnim acei oameni care odată, anterior ne-au fost părinți. Sunt cele mai puține cazurile în care ne întâlnim în copilăria foarte fragedă cu oamenii care ne-au fost anterior părinți, de regulă îi întâlnim chiar în mijlocul vieții. Cu siguranță pare un fapt curios, dar așa este. Și abia atunci când încercăm să probăm o astfel de regulă în viață, când ne ajustăm gândurile în acest fel, putem câștiga enorm de mult pentru viață. Când o persoană, să zicem, în jurul vârstei de treizeci de ani, intră într-o oarecare relație cu o altă persoană: s-ar putea să se îndrăgostească de cealaltă persoană, să devină prieteni, să intre într-un conflict sau în vreun alt fel în ceva, atunci multe lucruri ne devin clare și explicabile dacă ne gândim ca posibilitate la faptul că am fost cândva în relația de copil și părinți cu cealaltă persoană. Invers, iese la iveală un fapt și mai curios. Acei oameni cu care ne-am întâlnit în copilăria foarte fragedă, părinți, frați, tovarăși de joacă sau în alt mediu al copilăriei, sunt de regulă acele persoane cu care în încarnarea precedentă sau într-o alta anterioară am dezvoltat relațiile în felul că noi la acea vreme am făcut cunoștință cu ei în jurul vârstei de 30 de ani. Foarte des se dovedește că acești oameni apar ca părinții sau frații noștri în încarnarea actuală. Chiar dacă așa ceva ni se pare ciudat, încercați doar să-l aplicați în propria viață. Veți vedea cât de limpede devine viața când privim lucrurile în acest fel. Dacă nu este adevărat, o probă eronată nu contează prea mult. Dar în orele de singurătate să privești viața în așa fel încât să capete sens, din aceasta avem imens de mult de câștigat. Dar trebuie să nu vrei să-ți aranjezi viața așa sau așa, trebuie să nu-i alegi pe cei care îți plac, pe care ți-ar fi plăcut să îi ai ca părinți. Nu avem voie să punem

problema într-o lumină greșită prin vreo prejudecată. Vă dați seama că există un pericol aici și nenumărate prejudecăți ne pândesc. Dar atunci când ne educăm să fim fără prejudecăți și obiectivi în aceste lucruri dificile, este foarte bine să privim viața astfel.

Puteți să-mi puneți întrebarea: Dar cum rămâne cu viața în linia descendentă? Într-un mod remarcabil, s-a dovedit că la începutul vieții ne cunoaștem cu oameni cu care anterior ne cunoașteam la mijlocul vieții, în timp ce acum, la mijlocul vieții ne cunoaștem din nou cu oamenii pe care-i cunoașteam la începutul unei vieți anterioare. Cum este în viața descendentă? – Este așa, că suntem apoi aduși împreună cu persoane care poate au avut, de asemenea, ceva de-a face cu noi într-o viață anterioară, dar se poate și să nu fi avut încă. Este vorba de persoane care au avut ceva de-a face cu noi în viață anterioară atunci când se petrec evenimente foarte caracteristice, așa cum apar atât de des într-o viață umană, când intervine un moment decisiv în viață – să spunem, un test sever de viață printr-o decepție amară. Atunci se întâmplă așa, că în a doua jumătate a vieții prezente suntem aduși din nou împreună cu persoane care într-un fel sau altul erau deja legate de noi. Prin aceste situațiile se schimbă între ele și în acest fel se achită, se sting unele lucruri care au fost cauzate anterior.

Aceasta face ca lucrurile să fie variate și ne arată că ar trebui să nu mergem în mod rigid pe un șablon. Cu toate acestea, putem spune că în special în a doua jumătate a vieții sunt aduse în calea noastră astfel de persoane, cu care karma care a fost înfiripată nu poate fi rezolvată, finalizată într-o *singură* viață. Să presupunem că într-o viață am provocat suferința unei persoane. Este ușor să credem că într-o viață ulterioară vom fi aduși să ne întâlnim din nou cu această persoană, iar cel înțelept

din noi ne aduce împreună în așa fel încât să putem compensa ceea ce i-am făcut. Dar circumstanțele vieții nu este obligatoriu să fie întotdeauna așa încât să putem compensa totul, ci de multe ori doar o parte. Astfel, devin necesare lucruri care complică chestiunea și care fac posibil ca un astfel de rest de karmă care a rămas, să fie compensată în a doua jumătate a vieții. Acum ne-am considerat karma în așa fel încât am adus raporturile noastre și faptul de a fi împreună cu alți oameni în lumina karmei.

Dar ne putem uita și la altceva în desfășurarea karmei noastre, la ceea ce am numit în cele două conferințe publice: maturizarea, dobândirea experienței noastre de viață. – Dacă cuvântul nu trezește aroganță, poate fi, desigur, folosit. – Putem lua în considerare modul în care devenim mai înțelepți. Putem deveni mai înțelepți din greșelile noastre și cel mai bine pentru noi este atunci când devenim mai înțelepți din greșelile noastre, fiindcă nu avem multe oportunități de a aplica această înțelepciune chiar în aceeași viață; prin urmare, ceea ce am învățat din greșeli ne rămâne ca forță pentru o viață ulterioară. Dar ceea ce putem dobândi în materie de înțelepciune și experiență de viață, ce este aceasta propriu-zis?

Am atras atenția ieri că nu ne putem duce ideile direct de la o viață la alta. Am atras atenția că nici măcar Platon nu putea să ia cu el ideile sufletului său în mod direct în următoarea încarnare. Luăm cu noi ceea ce ne apare ca voință a noastră, ca simțire, astfel încât reprezentările, ideile noastre, la fel ca limba noastră, să ne reînnoiască cu fiecare viață. Pentru că cea mai mare parte a ideilor trăiesc în limbaj, astfel încât majoritatea ideilor le dobândim din limbaj. Această viață dintre naștere și moarte ne oferă idei care sunt de fapt întotdeauna din această viață dintre naștere și moarte. Dar dacă este așa, atunci trebuie

să ne spunem că așadar întotdeauna depinde de karma noastră, prin oricâte încarnări am trece, depinde întotdeauna de încarnarea respectivă ce idei preluăm. Ceea ce puteți trăi ca înțelepciune în idei, în reprezentări, asimiați mereu din exterior. Aceasta depinde de modul în care v-a plasat karma în limbă, popor și familie. Practic, tot ce știm în ideile și gândurile noastre despre lume depinde de karma noastră. Aceasta spune foarte mult. Spune că tot ceea ce putem ști în viață, ceea ce putem dobândi ca cunoaștere, este ceva foarte personal, că nu depășim niciodată personalitatea prin ceea ce putem asimila în viață. În viața obișnuită nu ajungem niciodată până la cel mai înțelept din noi, ci rămânem întotdeauna la cel mai puțin înțelept. Dacă cineva își închipuie că poate cunoaște mai multe despre sinele său superior de la sine, din ceea ce asimilează în lume, atunci își imaginează în comoditatea lui ceva greșit. Aceasta înseamnă nimic mai puțin decât că nu știm nimic despre sinele nostru superior prin ceea ce ne însușim în viața obișnuită.

Atunci cum putem ști ceva despre sinele nostru superior, cum obținem o astfel de cunoaștere? Ei bine, pur și simplu trebuie să ne întrebăm în următorul fel: Ce știm noi de fapt? În primul rând, ceea ce am învățat prin experiență. Aceasta știm, nimic mai mult! Iar persoana care vrea să se cunoască pe sine și nu știe că în sufletul său se află numai o oglindă a lumii exterioare, își poate spune emfatic că intrând înăuntru în el însuși, își poate găsi sinele superior. Cu siguranță va găsi ceva, dar nu este altceva decât ceea ce a intrat din exterior. Pe această cale ieftină a comodității nu merge. Trebuie să ne întrebăm despre ce se întâmplă în celelalte lumi în care se află și sinele nostru superior, și aceasta nu este nimic altceva decât ceea ce ni se relatează, ce ni se spune despre diferitele încarnări ale Pământului, în general despre aceste lucruri despre care

vorbește știința spirituală. Așa cum căutăm să cunoaștem sufletul unui copil prin relația sa cu viața exterioară, când ne întrebăm ce are copilul în jurul său, trebuie să ne întrebăm ce are sinele superior în jurul său? Și despre lumile în care se află sinele nostru superior aflăm prin știința spirituală, prin ceea ce ni s-a relatat despre Saturn și despre toate tainele sale, despre Lună, despre evoluția Pământului, despre reîncarnare și karma, despre Devachan și Kamaloka și așa mai departe. Acesta este singura modalitate prin care învățăm despre sinele nostru superior, despre acel sine pe care îl avem dincolo de planul fizic. Și celui care nu vrea să urmărească cu atenție aceste taine, trebuie să i se spună: Nu faci decât să-ti măgulești vanitatea.

– Căci este atât de măgulitor pentru acest suflet: Privește doar în tine, acolo vei găsi pe Dumnezeu-om. – Desigur, nimic mai mult decât ceea ce a trăit el în exterior și ceea ce a depus în interior! Pe Dumnezeu-om îl găsim numai atunci când căutăm acele lucruri în noi care se reflectă în noi din afara acestei lumi, astfel încât toate lucrurile pe care uneori ne-ar putea fi incomod să le învățăm nu sunt altceva decât cunoaștere de sine. Și adevărata teozofie este în realitate adevărata cunoaștere de sine! Astfel încât atunci când primim știința spirituală, putem spune că o luăm ca fiind ceea ce ne luminează tocmai asupra sinei noastre. Pentru că unde este de fapt această sine? Este înăuntrul pielii noastre? Nu, ea este revărsată în întreaga lume și ceea ce este în lume este unit cu sinele nostru și, de asemenea, ceea ce a fost în lume este unit cu sinele nostru, și numai învățând să cunoaștem lumea învățăm să ne cunoaștem sinele.

Așa este cu aceste aparente teorii din știința spirituală, ele nu sunt altceva decât căi către cunoașterea de sine. Cel care vrea să-și găsească sinele stând cu privirea pironită în ființa lui interioară își spune: trebuie să fii bun, să fii altruist! Da, frumos.

Numai că observi că el devine din ce în ce mai egoist. Dimpotrivă, să te trudești cu marile taine ale existenței, să te smulgi pe tine din acest sine însuși personal atât de auto-măgulitor, să fii absorbit de ceea ce este în lumile superioare și poate fi cunoscut din ele, aceasta duce la adevărata cunoaștere de sine. Gândindu-ne la Saturn, Soare, Lună, ne pierdem în gândurile lumii. „În gândirea ta trăiesc gânduri cosmice” [5], își spune sufletul care gândește antroposofic, dar el adaugă: „Pierde-te în gândurile cosmice”. Sufletul care adapă din antroposofie își spune: „În simțirea ta Țes forțe cosmice”. Dar el spune imediat: „Trăiește-te prin forțele cosmice!”. Nu în forțele măgulitoare ale lumii. Nu cel care închide ochiul și își spune: Vreau să fiu un om bun – ci cel care deschide ochiul, care deschide și ochiul spiritual și vede cum forțele cosmice lucrează și guvernează acolo afară, și devine conștient de modul în care este el integrat în aceste forțe cosmice, cel care le trăiește! Tot așa, sufletul care își trage putere din antroposofie își spune: „În voința ta lucrează ființe cosmice” și adaugă imediat: „Creează-te din ființele voinței!” Și acest lucru ne reușește dacă înțelegem cunoașterea de sine în acest fel. Atunci ne reușește să ne transformăm, să ne recreăm din ființele cosmice.

Poate părea că este uscat și abstract, în realitate însă nu este simplă teorie, ci ceva care, ca un grăunte de sămânță pe care îl punem în pământ, trăiește și crește, țâșnesc forțe în toate direcțiile și devine o plantă, un copac. Așa stau lucrurile. Cu sentimentele pe care le asimilăm în știința ocultă, ne facem capabili să ne transformăm pe noi înșine, să ne creăm din nou: „Creează-te din ființele voinței!” În acest fel devine antroposofia elixirul vieții. Atunci ne lărgim viziunea asupra lumilor spirituale, atunci vom absorbi forțele din lumile spirituale, atunci vom aduce în noi înșine forțele pe care le căpătăm și

atunci ne vom cunoaște pe noi înșine în adâncurile noastre. Abia atunci când purtăm în noi cunoașterea lumii începem să ne cuprindem pe noi înșine și răzbim treptat de la cel mai puțin înțelept, cel care este ținut separat de către Păzitorul pragului, la cel mai înțelept, și prin toate care sunt ascunse omului care încă nu vrea să fie puternic, dar care tocmai că pot fi câștigate prin antroposofie.

Intimități ale karmei

Viena în 9 februarie 1912

Cu privire la un punct discutat ieri în considerațiile noastre de seară, aş dori să nu fiu înţeles greşit şi mi s-a părut totuşi, dintr-o conversaţie avută azi cu mine, că s-ar putea strecura cu uşurinţă o neînţelegere. Este firesc că aceste lucruri, care sunt legate de intimităţile karmei noastre, sunt greu de formulat în cuvinte şi că se poate ca una sau alta să nu fie foarte clar înţeleasă de prima dată. Este punctul care a fost discutat ieri cu privire la faptul că în durerile şi suferinţele noastre trebuie să vedem ceva pe care „mai înţeleptul” din noi îl caută pentru a depăşi anumite imperfecţiuni şi că tocmai prin faptul că suportăm cu seninătate durerile, progresăm pe calea noastră. Nu aceasta ar putea fi înţeleasă greşit, ci altceva, că ar trebui să considerăm plăcerea şi bucuria ca ceva ce ne vine fără meritul nostru, fără a trebui să o atribuim karmei noastre individuale, ci mai degrabă să o considerăm ca un fel de dar, un act de bunăvoinţă prin care suntem învăluiţi în spiritul care guvernează totul. Vă rog să nu interpretaţi acest lucru astfel ca şi cum accentul principal ar fi pe faptul că bucuria şi plăcerea ne revin ca un dar al puterilor divine, spirituale, ci vă rog să puneţi accentul pe faptul că s-a spus: Dacă vrem să ne înţelegem karma, trebuie să ținem cont de faptul că primim aceste lucruri printr-un act de bunăvoinţă. Astfel, bucuria şi plăcerea sunt revărsate asupra noastră ca o bunăvoinţă. Omul care vrea să-şi înţeleagă bucuria şi plăcerea în karma sa ca şi cum zeii vor să-l distingă şi să-l înalţe deasupra tuturor celorlalţi, va obţine

contrariul. Nu ne este în niciun caz îngăduit să interpretăm acest lucru ca și cum ni s-ar fi acordat cu scopul de a ne considera privilegiați față de alții. Trebuie să le înțelegem ca și cum ne-ar fi fost acordate ca un prilej de a ne simți în bunăvoința acelor ființe divine-spirituale. Deci, abia acest sentiment de a fi în această bunăvoință este cel care înseamnă un progres, celălalt ne-ar arunca înapoi considerabil în dezvoltarea noastră. Tu, omule, nu trebuie să crezi că poți ajunge la pură plăcere și bucurie prin merite speciale ale karmei tale, ci trebuie să crezi că poți ajunge la acestea doar prin faptul că nu ai merite. – Trebuie să facem în special acte de milostenie, pe care le putem face mai bine atunci, decât când ne confruntăm cu durere și suferință. Indicația că ar trebui să ne facem vrednici de har, de grația divină, aceasta este ceea ce ne face să mergem înainte. Nu ar fi așadar o justificare pentru opinia unor oameni că cel care este plin de bucurie și bogat și-a meritat acest lucru; tocmai aceasta trebuie evitată în mod special. Vă rog să luați acest lucru ca o indicație prin care ar putea fi evitată o neînțelegere.

Acum vrem să ne extindem puțin mai departe, într-un mod și mai liber, reflecțiile noastre asupra karmei, asupra karmei și trăirii noastre în lume, astfel încât știința spirituală să ne poată fi un fel de forță de viață. Când ne uităm la viețile noastre și la ceea ce ni se întâmplă, vom putea avea inițial două feluri de experiențe. Unul dintre feluri poate fi ceva de genul acesta: Da, m-a lovit o nenorocire, sau m-a afectat aceasta sau aceea. Să presupunem că m-a lovit un necaz. Poate că, dacă îmi îndrept gândurile spre necazul care mi s-a întâmplat, îmi voi putea spune: Dacă nu aș fi fost neglijent sau leneș în cutare sau cutare chestiune, acest necaz nu m-ar fi atins. – Dar nu putem face

întotdeauna o astfel de considerație cu mijloacele normale ale conștiinței, ci vom descoperi în numeroase cazuri că nu ne putem da seama de modul în care necazul este legat de întâmplările vieții noastre actuale. Cu mijloacele conștiinței obișnuite, vom fi adesea determinați să spunem despre multe lucruri care se produc: A fost ceva care s-a produs întâmplător în viața noastră, nu vedem nicio legătură clară. – Vom putea face această distincție și în ceea ce privește lucrurile pe care suntem capabili să le realizăm, în care reușim sau nu reușim. În cazul multor lucruri care ne-au eșuat, vom găsi de înțeles că trebuiau să eșueze pentru că am fost leneși sau neatenți și altele asemenea. Dar în cazul altor lucruri, nu vom putea înțelege imediat legătura cu puterile și capacitățile noastre. De aceea este util să privim înapoi, din acest punct de vedere, la propriile noastre experiențe, să separăm lucrurile despre care putem spune: nu mi-au reușit, este ca și cum ar fi fost menite să fie un eșec pentru mine, fără să fiu vinovat de asta. În cazul altor lucruri vom spune: de fapt mă mir că au reușit. Și tocmai aceste lucruri vrem să le avem în vedere. Și apoi vrem să avem în vedere acele lucruri care apar întâmplător în viață, despre care nu ne putem deloc imagina că pot fi legate de cauzele care le-au generat, așadar lucruri întâmplătoare și cele pe care le-am făcut fără ca ele să pară că ar corespunde capacităților noastre. Toate acestea vrem să le investigăm și să ne adâncim în ele.

Vrem să ne imaginăm ceva ciudat. Vrem ca pentru toate lucrurile care ni s-au întâmplat, să ne imaginăm de probă că le-am vrut noi înșine, că într-adevăr ne-am desfășurat noi înșine voința pentru a le face. Să presupunem că o țigla s-a desprins de pe acoperiș și ne-a căzut pe umăr. Să ne imaginăm de probă că

acest lucru nu ni s-a întâmplat incidental. Vrem să elaborăm direct gândul: Cum ar fi dacă ai fi fost pe acoperiș, ai fi slăbit țigla astfel încât să atârne liber și apoi ai fi coborât, și anume atât de repede încât ai ajuns jos exact când țigla care cădea a ajuns la tine și atunci te-a lovit! – Așadar, să luăm în considerare acest lucru. Sau să spunem, dacă am răcit, aparent fără motiv, cum ar fi dacă ne-am fi făcut-o noi înșine? Ca de exemplu, asemenea unei doamne nefericite, care, nemulțumită de soarta ei, s-a expus intenționat la o răceală din cauza căreia a și murit. Așadar, lucrurile pe care le considerăm de obicei accidentale, vrem să le aducem într-un raționament ca și cum le-am fi pregătit cu grijă, astfel încât apoi ele să ne afecteze. La fel vrem să procedăm cu acele lucruri care sunt legate de capacitățile și însușirile noastre. Să zicem că ceva nu ne reușește. De exemplu, dacă pierdem un tren, nu vrem să ne imaginăm că tot felul de circumstanțe exterioare au fost de vină, ci vrem să ne imaginăm că nu am ajuns la timp din cauza neglijenței noastre. Să ne gândim astfel de probă. Dacă facem aceasta, ajungem treptat ca din aceste gânduri să ne putem imagina un fel de om. Ar fi un om ciudat, pe care ni l-am fantazat, un om care a făcut toate acestea: că o piatră ne cade pe umăr, că ne îmbolnăvim de această sau acea boală și așa mai departe. Ne vom da seama, desigur, că nu suntem noi înșine. Dar ne vom închipui cu claritate un astfel de om. Atunci vom avea o experiență foarte particulară în privința unui astfel de om. Și anume, vom observa după un timp: bineînțeles, eu nu am făcut acest lucru, iar omul este doar unul închipuit. Dar nu mai putem scăpa de acest om. Nu mai putem scăpa de gând. Și, în mod ciudat, el nu rămâne așa cum este. Devine viu în noi, se transformă în noi. Și când s-

a transformat, avem impresia ca și cum acest om ar fi totuși vârat în noi. Și prin aceasta obținem, în mod ciudat, din ce în ce mai mult certitudinea: noi înșine totuși am pregătit într-un anumit fel ceea ce ne-am închipuit aici. Adică, nu este în niciun caz sentimentul că la un moment dat noi am fi făcut cu adevărat acest lucru, dar sunt gânduri care totuși corespund cu ceea ce într-un fel am făcut. Ne vom spune: „ai făcut ceva acolo și acolo, ceea ce înduri acum este pentru aceasta sau aceea.” Este un exercițiu foarte bun pentru a scoate la iveală un fel de memorie sufletească pentru încarnările noastre anterioare. Se așază astfel ceva peste sufletul nostru, din care putem simți: Ai fost acolo și ți-ai pregătit asta.

Veți putea înțelege că restaurarea amintirii încarnărilor anterioare nu este neapărat ușoară. Gândiți-vă doar cum trebuie să vă concentrați pentru a aduce la suprafață chiar și un lucru uitat de puțin timp. Trebuie să faceți o muncă de rememorare. Omul a uitat complet ceea ce a trăit în încarnările anterioare, așa că trebuie să facă multe pentru a-și ajuta memoria. Și acesta este un astfel de exercițiu. Pe lângă ceea ce a fost spus în conferințele publice, trebuie spus aici că omul va observa că într-un anumit fel va ajunge la amintirea sufletească: Acest lucru ți l-ai pregătit tu însuți mai demult!

Să nu desconsiderăm astfel de reguli care ne sunt date, căci vom afla din ce în ce mai mult cum prin aceasta viața se luminează și cum devenim mai puternici și tot mai puternici în viață. Vom afla deja că, odată ce am făcut acest lucru și odată ce avem sentimentul: Tu ai fost acolo și tu însuți ai făcut asta –, atunci vom întâmpina evenimentele viitoare într-un mod complet diferit. Întreaga noastră stare de spirit se va schimba.

În timp ce poate înainte am trăit groază și alte astfel de sentimente când ne-a lovit ceva, acum avem ceva ca un sentiment de amintire. Și dacă apoi ni se întâmplă ceva, deja avem direcția dispoziției noastre, care ne spune: Ah, asta este pentru aceasta sau aceea. – Și aceasta este amintire a vieții anterioare. Prin aceasta, viața devine mai senină și mai limpede, și aceasta este ceea ce oamenii ar avea nevoie, nu doar cei care sunt mânați de dorință către antroposofie, ci și cei care sunt în afară. Nu este valabilă, așadar, scuza pe care mulți oameni o invocă, spunând: „Ce ne pasă de încarnările anterioare dacă nu ne amintim de ele!” Dacă ne străduim să devenim conștienți de această existență terestră, vom deveni, numai că trebuie să dezvoltăm nu o memorie de reprezentări și concepte, ci o memorie a simțirii.

A fost important pentru mine, în special în timpul acestei sederi aici, să atrag atenția asupra faptului că multe lucruri pot fi puse în practică, astfel încât mulți dintre cei care practică antroposofia pot avea sentimentul de a o trăi.

Dar, pentru om în decursul karmei sale, este important nu doar ceea ce a acumulat în încarnările anterioare, ci trăim și o viață între moarte și o nouă naștere. Aceasta nu este o viață fără evenimente, ci una în care trecem prin multe întâmplări, în care trăim și învățăm tot felul de lucruri. Și urmările experiențelor pe care le trăim în lumea spirituală intră în viața noastră terestră, dar într-un mod particular, astfel încât exact despre aceste experiențe deseori suntem înclinați să vorbim ca fiind întâmplări indidentale. Dar putem urmări înapoi astfel de întâmplări până la evenimente importante pe care le-am trăit acolo.

Așa că aș dori să vă prezint astăzi ceva care aparent se află departe de prima parte a considerațiilor noastre. Veți vedea cât de important poate fi acest lucru pentru toți oamenii și cum sunt de fapt de judecat în viață întâmplările aparent incidentale, cât de profund semnificative pot fi ele în conexiunile misterioase ale vieții.

Trebuie să mă refer la un fapt istoric care nu este păstrat în cărțile de istorie, ci în Cronica Akasha. Trebuie să atrag atenția mai întâi că sufletele noastre, așa cum sunt ele acum aici, cum am fost cu toții întrupați iar și iar în cele mai variate circumstanțe în trupuri pământești, au trăit întrupate în India antică, Persia, Egipt, Grecia. Mereu am privit cu ochii noștri alte condiții, mereu am perceput alte situații, și are un sens faptul că trecem prin încarnare și încarnare, și nu ne-am putea petrece viața noastră în acest fel acum dacă nu am fi trăit aceste diverse lucruri. Lucruri cu totul deosebite au trăit sufletele acelor oameni care au trăit în secolele al XII-lea și al XIII-lea ale erei noastre. Și anume la acea vreme asupra omenirii s-au abătut condiții foarte speciale. Aceasta a fost acum puțin mai puțin de șapte sute de ani. În acea perioadă, asupra dezvoltării omenirii au venit astfel de condiții, încât putem spune că sufletele oamenilor erau atunci cel mai mult izolate de lumea spirituală, era o întunecime spirituală, și nu era posibil atunci nici măcar sufletele umane avansate să intre în legătură directă cu lumea spirituală. Nici măcar cei inițiați în încarnări anterioare nu puteau privi în lumea spirituală în secolul al XIII-lea. În acest secol, porțile lumii spirituale erau închise cel mai mult, iar oamenii care fuseseră inițiați în trecut puteau, ce-i drept, să își aducă aminte de încarnările lor anterioare când fuseseră inițiați,

dar în secolul al XIII-lea nu puteau să privească ei înșiși în lumile spirituale. Întrucât oamenii trebuiau să treacă la un moment dat prin acest nivel coborât, trebuiau să găsească porțile lumii spirituale închise. Desigur, existau pe atunci oameni foarte evoluți spiritual, dar trebuiau să treacă prin starea care exista în mijlocul secolului al XIII-lea, starea de întunecare. Această stare a încetat pe la mijlocul secolului al XIII-lea, iar atunci s-a dezvoltat ceva aparte într-o zonă din Europa. Locul nu poate fi indicat acum, dar poate va fi posibil să-l facem cunoscut cândva într-o conferință de ramură [6]. Din această stare crepusculară a vieții clarvăzătoare, s-au dezvoltat doisprezece mari, eminente înțelepți europeni, care erau dezvoltați spiritual într-un mod aparte. Când îi luăm în considerare acum pe acești doisprezece mari înțelepți ai Europei, trebuie mai întâi să separăm șapte dintre ei și să ne concentrăm asupra acestor șapte. Acești șapte și-au amintit în acea perioadă de inițierile lor anterioare. Această amintire împreună cu cunoștințele care rămăseseră, era așa încât acești șapte înțelepți repetau în ei o stare pe care o trăiseră anterior, pe care o trăiseră în perioada de după catastrofa atlanteană, prin care trecuseră în vechea cultură indiană. Învățăturile transmise de cei șapte sfinți Rishi ai indienilor au reînviat în sufletele celor șapte înțelepți din Europa. Erau cele șapte raze ale înțelepciunii sfinte, astfel încât vechea cultură atlanteană sfântă era prezentă în inimile acestor șapte bărbați înțelepți, care printr-o mare karmă a lumii s-au adunat într-un loc anume din Europa, unde s-au putut regăsi. La acești șapte s-au adăugat patru. Din acești patru, primul a dezvoltat prima perioadă de după catastrofa atlanteană, străvechea cultură indiană. Esența

sa sufletească a strălucit din nou în sufletul celui de-al optulea. Cel care purta în el vechea cultură persană a făcut să strălucească esența sa sufletească în sufletul celui de-al nouălea, al treilea a făcut să strălucească cultura celei de-a treia perioade, cultura egipteană-caldeeană, în sufletul celui de-al zecelea, iar al patrulea, al cărui suflet purta cultura greco-latină, a făcut-o să strălucească din nou în sufletul celui de-al unsprezecelea. Dar ceea ce era cultura contemporană la acea vreme, ceea ce se putea experimenta în acel prezent, ceea ce oamenii puteau trăi atunci, era prezent în cel de-al doisprezecelea. În cei doisprezece bărbați, care s-au unit în misiunea specială, erau prezente cele douăsprezece puncte de vedere diferite ale dezvoltării spirituale umane. Este o taină faptul că toate religiile și toate filosofii care sunt posibile pot fi urmărite înapoi până la douăsprezece tipuri de bază [7]. Și fie că luați budismul, brahmanismul, filosofia Vedanta, materialismul, totul poate fi adus în douăsprezece puncte de vedere, trebuie doar să lucrezi foarte precis. Astfel, în acel Colegiu de doisprezece înțelepți era unit, ca să spunem așa, ceea ce era răspândit în întreaga lume ca diferite puncte de vedere umane, ca diferite religii, filosofii și alte viziuni asupra lumii.

Acum, după ce crepusculul a trecut și s-a putut din nou lucra ceva în mod spiritual, la cei doisprezece bărbați s-a adăugat un al treisprezecelea. Acest al treisprezecelea a fost adăugat într-un mod remarcabil. Ceea ce istorisesc face parte din acele evenimente care, ascunse în dezvoltarea umanității, pot avea loc doar o singură dată. Ele nu pot fi repetate, și nimănui nu-i sunt povestite din motivul că ar trebui să le imite, ci dintr-un motiv cu totul diferit. Al treisprezecelea a fost anunțat într-un mod

remarcabil celor doisprezece înțelepți clarvăzători, pe când crepusculul trecuse și primele raze ale clarviziunii puteau fi desfășurate, astfel încât ei știau că acum trebuie să se nască un copil care avea în spate încarnări foarte semnificative și remarcabile. Înainte de toate, ei știau că o încarnare se petrecuse în timpul în care s-a desfășurat Misterul de pe Golgota. Știau așadar că un contemporan al evenimentelor din Palestina se întoarce, și această încarnare următoare a celui care atunci, în secolul al XIII-lea, s-a născut ca copil în circumstanțe atât de speciale, era astfel încât nu se putea spune despre el că s-a născut ca o individualitate de un rang înalt. – Este o necuviință că atunci când se vorbește despre viețile anterioare, oamenii vor întotdeauna să se raporteze la personalități importante din istorie. Aceasta este o necuviință care este mult prea răspândită. Mi s-a întâmplat deseori să întâlnesc cele mai diverse persoane care voiau să se refere la persoane istorice și la persoane din Evanghelii ca fiind încarnările lor. Recent o doamnă a venit și a susținut că ea ar fi fost Maria Magdalena. I-am spus că este a douăzeci și patra Maria Magdalena pe care am întâlnit-o în viața mea. – Aceste lucruri trebuie abordate cu cea mai mare precauție pentru a nu ieși nimic fantezist din ele!

Istoria ne spune foarte puțin despre încarnările succesive ale acestei personalități, al treisprezecelea. El s-a născut din nou și din nou cu însușiri sufletești eminente, semnificative. Se știa că acest om se va naște din nou ca copil și că el a fost destinat să însemne ceva cu totul special pentru omenire. Acest lucru l-au primit prin clarviziunea lor cei doisprezece bărbați, care au putut lua acest copil în totalitate în educația lor și să aranjeze ca el să fie complet îndepărtat de lume încă de la început. El a fost

scos cu totul din familie și adus sub educația și oblăduirea celor doisprezece bărbați. Aceștia l-au crescut cu toată grija, conform regulilor clarviziunii lor, astfel încât tot ceea ce fusese predispus ca forțe prin încarnările anterioare să se poată treptat dezvolta din nou în acest copil. Veți observa că din acest eveniment a rămas un fel de simțire intuitivă în acei care știau ceva despre istoria vieții spirituale. Am citit dintr-un poem în care trăiește această simțire intuitivă. „Tainele” de Goethe [8] a fost citit în mod repetat. Goethe a vorbit dintr-o profundă simțire intuitivă despre acest Colegiu al celor doisprezece și a redat stările sufletești ale acestora. Nu era fratele Marcu, ci acel copil despre care vă povestesc, că din primele zile ale nașterii sale a fost adus să fie crescut și educat de cei doisprezece, până a devenit un tânăr. Acest copil s-a dezvoltat într-un mod remarcabil. Cei doisprezece nu erau fanatici, ci spirite calme, echilibrate, armonioase interior. Ce face fanaticul? El vrea să convertească oamenii cât mai repede posibil; de obicei, însă, aceștia nu vor. Fiecare ar trebui să creadă imediat ceea ce vrea fanaticul, și acesta se enervează când nu este crezut. În prezent, când cineva susține un lucru sau altul, oamenii nu cred deloc că el vrea să facă inteligibil altceva, să facă inteligibil ceea ce a gândit și a crezut persoana despre care el vorbește. Așa m-au considerat pe mine ani de zile un nietzschean, deoarece am scris în mod obiectiv o carte despre Nietzsche [9]. Dar oamenii nu pot deloc înțelege că cineva vrea să redea ceva în mod obiectiv, ci cred că fiecare trebuie să fie un fanatic în acele lucruri pe care le spune.

Cei doisprezece nu erau deloc fanatici și l-au cruțat pe băiat de învățăturile îmbrăcate în cuvinte. Dar au trăit împreună cu el, și aceasta a făcut ca de la ei douăsprezece raze diferite de

lumină să intre în băiat, și el le-a asimilat astfel încât treptat ele s-au dezvoltat într-o armonie interioară în sufletul băiatului. El nu ar fi putut fi examinat într-un mod didactic, dar în sufletul său trăia, transformat în sentiment și senzație, ceea ce cei doisprezece purtători ale celor douăsprezece tipuri diferite de religii au lăsat să radieze în sufletul său. Și întreaga configurație a sufletului, întreaga dispoziție fundamentală și stare sufletească era un ecou armonios al celor douăsprezece credințe diferite ale omenirii, care sunt răspândite pe Pământ.

Prin aceasta într-adevăr sufletul acestui om a avut mult de dus, iar consecința a fost că acest suflet a influențat corpul într-un mod aparte. Și tocmai din motivul că s-a întâmplat ceea ce povestesc acum, nu trebuie să se repete; s-a putut întâmpla doar în acel moment. Și, în mod straniu, cu cât mai mare și mai armonios devenea conținutul sufletesc acestui băiat, cu atât trupul său devenea mai delicat, din ce în ce mai delicat. Și, la o anumită vârstă, a devenit evident că trupul devenise atât de delicat încât era practic transparent, încât puteai vedea prin diferitele membre. Și acest tânăr mânca din ce în ce mai puțin, până când, în cele din urmă, a încetat complet să mai mănânce. Apoi a căzut timp de câteva zile într-o stare apatică; sufletul a ieșit din trup și după câteva zile a venit înapoi în trup. Acum, tânărul era complet schimbat lăuntric. Cele douăsprezece raze diferite ale modurilor omenesti de a vedea lumea erau unite ca într-o singură lumină, iar el rostea acum cele mai minunate și mai puternice taine. El nu spunea ceea ce spunea primul, al doilea sau al treilea, ci spunea într-o formă complet nouă și într-un mod minunat lucruri pe care ar fi trebuit să le spună toți împreună, lucruri în care tot ceea ce știau ceilalți era unit, și le

spunea ca și cum această nouă înțelepciune tocmai se născuse în el, ca și cum un spirit mai înalt ar fi vorbit prin el, astfel încât cei doisprezece bărbați puteau acum să învețe cu toții ceva nou. Și au învățat toți de la el, extrem de mult li s-a oferit, fiecare primind o explicație mai completă a ceea ce știa de mai înainte.

V-am descris prima școală a lui Christian Rosenkreutz; căci acest al treisprezecelea este acea individualitate pe care o numim Christian Rosenkreutz. În acea încarnare el a murit foarte curând, a avut doar o scurtă existență pământească. S-a născut din nou în secolul al XIV-lea și atunci a trăit o viață care a durat peste o sută de ani. Atunci în el au ieșit la iveală din nou toate acele lucruri care se formaseră în el în secolul al XIII-lea. La acea vreme, în secolul al XIII-lea, a avut o viață scurtă, iar apoi în secolul al XIV-lea o viață lungă. Prima jumătate a acesteia din urmă a folosit-o pentru mari călătorii, pentru a merge în diferitele lăcașuri de cultură din Europa, Africa, Asia, pentru a dobândi cunoștințe despre ceea ce se dezvoltase în el în secolul al XIII-lea. Apoi s-a întors în Europa. Unii dintre cei care l-au crescut în secolul al XIII-lea s-au reîncarnat și alții li s-au alăturat. Atunci a fost inițiat curentul numit rosicrucianism. Și Christian Rosenkreutz a revenit mereu în cele mai variate încarnări.

Dar prin personalitatea sa, el exercită influență până în prezent, chiar și în intervalele scurte în care nu este încarnat, exercită influență spirituală în oameni prin trupurile sale superioare, astfel încât nu trebuie să fie conectat cu ei în spațiu. Trebuie să vizualizăm această influență misterioasă.

Aș dori mai întâi să vă ofer un exemplu. Pentru cei care sunt martori ai vieții spirituale oculte, s-a arătat ceva foarte ciudat.

Și anume, când erai martor la lucrurile care se petreceau pe planul spiritual din jurul nostru, de exemplu, în anii optzeci până la nouăzeci ai secolului trecut, puteai simți anumite influențe oculte ale unei personalități remarcabile – voi cita doar unul dintre multele cazuri – dar acestea apăreau în așa fel încât nu te simțeai chiar bine cu ele. Și toți cei care pot simți influențele contemporanilor care locuiesc departe spațial, au putut simți atunci ceva radiant venind de la o personalitate, dar nu era într-un totu armonios. Apoi a venit noul secol și atunci aveai experiența că influențele au devenit armonioase. Ce s-a întâmplat? Vă voi spune acum cauza.

În anul 1900, pe 12 august, a murit o personalitate care nu este suficient de apreciată: Soloviev. El avea un astfel de trup eteric încât acționa radiind până departe. Dar capul, intelectul, cu toate că Soloviev era un mare filosof, nu era la fel de avansat ca sufletul. Gândirea sa era măreață și frumoasă, dar filosofia sa conștientă nu era la deloc așa de valoroasă ca ceea ce purta în sufletul său. Aceasta parte a fost împiedicată până la moarte de cap, și de aceea influența sa ocultă era percepută ca nearmionioasă. Iar când a murit, și creierul s-a separat, și trupul eteric radia în continuare în lumea eterică, el era eliberat de gândirea sa, nu mai era atins de aceasta și radia într-un mod cu totul minunat.

Despre astfel de cunoștințe s-ar putea spune: Ce ne privesc de fapt astfel de lucruri? Tocmai a spune așa ceva este o adevărată fantezie, căci omul este într-un totu rezultatul proceselor spirituale care sunt în jurul său, și faptul că unii ocultști observă acest lucru și modul cum acționează ele, este pentru că ei le văd. Dar procesele spirituale acționează și în ceilalți, care nu văd. Tot ceea ce se întâmplă în domeniul spiritual lucrează laolaltă. Ceea

ce radiază un om foarte evoluat spiritual, de pildă francez sau rus, nu este simțit doar în partea respectivă a Pământului, ci pe întregul Pământ este resimțit ceea ce este gândit și simțit în acest fel. Tot ceea ce se întâmplă în lumea spirituală își are influența sa asupra noastră, și avem sentimentul corect abia atunci când știm că sufletul se află înăuntrul lumii spirituale precum plămâni în aer.

Într-un grad deosebit de înalt radiază și are efect asupra celorlalți oameni ceea ce este în trupul eteric al individualităților foarte evolute. La fel este și trupul eteric al lui Christian Rosenkreutz, care acționează în lung și în lat în lume. Dar trebuie să subliniem aici un fapt foarte important și semnificativ pentru mulți, și anume ceva care se petrece între moarte și naștere, în lumea spirituală, și care trebuie luat în considerare nu doar ca fiind o întâmplare pe care am provocat-o în trecut.

Christian Rosenkreutz a folosit întotdeauna scurtele intervalele dintre încarnări pentru a chema în curentul spiritual pe care îl inițiasse, sufletele despre care știa că sunt mature. Se ocupa, ca să spunem așa, între morțile și nașterile sale, să aleagă într-un anumit mod spiritele coapte pentru curentul său. Dar acum trebuie și oamenii, dacă învață să fie atenți, să fie în stare să recunoască prin ce le dă Christian Rosenkreutz un semn că se pot număra printre aleșii săi. Acest semn vine în viața a nenumărați oameni din prezent, doar că ei nu acordă atenție unor astfel de semne. Dar printre evenimentele aparent cu totul incidentale, există unele, în special unul de acest gen pentru mulți, care este de văzut ca unul care indică faptul că între moarte și naștere Christian Rosenkreutz l-a găsi pe cel căruia i se dă semnul, ca fiind matur. Aici, pe planul fizic, semnaleză el

acest lucru. Acest eveniment poate fi numit marca lui Christian Rosenkreutz.

Să presupunem că un om stă în pat – am povestit în alte locuri alte întâmplări, toate s-au petrecut –, se trezește brusc. Este inexplicabil pentru el că se trezește, și se uită, ca ghidat de un instinct, la un perete care de altfel este complet întunecat. Camera este pe jumătate slab luminată, peretele este întunecat și, iată, vede scris pe acel perete: „Ridică-te imediat!” Se ridică. I se pare ciudat. Iese din casă și, abia ce ieșit din casă – situația era așa încât nimeni altcineva nu putea fi rănit –, tavanul de deasupra patului său se prăbușește, ceea ce inevitabil l-ar fi ucis. A făcut toate cercetările; nici o ființă de pe planul fizic nu l-a avertizat că trebuie să se ridice. Dacă ar fi rămas în pat, ar fi fost cu siguranță mort.

Ei bine, o astfel de experiență ar putea fi interpretată: a avut o halucinație sau ceva de genul acesta. Dar se poate merge și mai adânc. Tocmai astfel de experiențe, pe care le au sute de oameni, nu sunt întâmplătoare. Este întotdeauna vorba de o chemare din partea lui Christian Rosenkreutz, căci karma acestor chemați se prezintă până în acel moment întotdeauna astfel încât se poate spune că Christian Rosenkreutz dăruiește mai întâi viața pe care o poate revendica. Spun explicit că astfel de experiențe survin în viața unui număr mare de oameni din prezent și este vorba de a fi atenți. Nu întotdeauna este un caz atât de eclatant, dar numeroși oameni din prezent au astfel de experiențe. Și vedeți dumneavoastră, când spun ceva în mod repetat într-o seară, este cu totul intenționat, deoarece am experiența că oamenii trag concluzii ciudate din lucrurile pe care le uită pe jumătate sau complet. Spun acest lucru pentru că

nimeni care nu a avut o astfel de experiență nu ar trebui să fie deprimat – nu trebuie să fie așa, va găsi ceva în viața sa, trebuie doar să investigheze în privința aceasta. Desigur, pot să aleg ca exemplu pe care să vi-l dau, doar un eveniment tipic. Așadar, avem în viața noastră un fapt despre care putem spune că nu este cauzat într-o încarnare, ci poate că l-am întâlnit pe Christian Rosenkreutz în lumea spirituală. Am evidențiat în mod special acest cel mai remarcabil eveniment al chemării. S-ar putea menționa și alte evenimente legate direct de lumea spirituală, care pornesc din lumea spirituală și sunt de căutat în viața dintre moarte și naștere, dar în contextul nostru spiritual, trebuie să ne apară plin de însemnătate tocmai acest eveniment, care este atât de intim legat de mișcarea noastră spirituală.

Așadar, dintr-un astfel de eveniment, puteți vedea de asemenea cum trebuie să prindă rădăcini în noi o atitudine complet diferită față de viață dacă vrem să vedem ceea ce intervine și are o influență semnificativă în viață. Majoritatea oamenilor se grăbesc prin viață și nu sunt atenți. Mulți vin și spun că nu trebuie să cugetăm, ci să dezvoltăm o viață de acțiune. Dar de n-ar fi făcut multe fapte care sunt imature și oamenii ar fi cugetat puțin: ar fi făcut fapte mai mature! Numai de ar fi luate în seamă semnele cu cumpăt și atenție, dar de multe ori doar pare că am cugeta în acest fel. Dar tocmai prin cumpăt ne vor veni forțele, și atunci vom putea și să urmăm karma atunci când ea ne cheamă și o vom înțelege când ne cheamă. Acestea sunt lucruri asupra cărora am vrut de această dată să vă atrag atenția, ca lucruri care ne fac viața mai inteligibilă.

V-am povestit în mod pur istoric evenimentul din secolul al XIII-lea – care le poate părea ciudat unora –, pentru a arăta la ce trebuie să ia aminte oamenii, astfel încât să învețe să se integreze în viață și să înțeleagă semnul chemării lui Christian Rosenkreutz. Pentru ca acest lucru să se poată întâmpla, au fost necesare preparativele celor doisprezece și adăugarea celui de-al treisprezecelea. Evenimentul descris din secolul al XIII-lea a fost necesar pentru ca în secolele noastre și în cele următoare un astfel de indiciu sau altele de un fel asemănător să poată fi înțelese și urmate. Christian Rosenkreutz a elaborat un astfel de semn tocmai pentru a deștepta atenția oamenilor asupra noilor cerințe ale timpului și pentru a-i înștiința că îi aparțin lui și că își pot dedica viața lui în scopul progresului omenirii.

NOTE

1. *două conferințe publice*: Viena, 6 și 7 februarie 1912: „Moarte și nemurire în lumina științei spirituale” și „Esența eternității și natura sufletului omenesc în lumina științei spirituale”, în ***Moarte și nemurire în lumina științei spirituale***, GA 69d. Compară și conferințele corespunzătoare de la Berlin, 26 octombrie 1911 și 21 martie 1912, în ***Istorie umană în lumina cercetării spirituale***, GA 61.
2. *conferința de alaltăieri*: Conferința din 6 februarie 1912, în GA 69d.
3. „Mă învârt amețit între dorință și plăcere ...”: Goethe «Faust», Partea I, pădure și peșteră. («So tauml' ich von Begierde zu Genuß. Und im Genuß verschmacht' ich nach Begierde.»)
4. *despre care Biblia spune*: Facerea 1:31.
5. „În gândirea ta trăiesc gânduri cosmice”: Cuvintele lui Benedictus în cea de-a doua dramă misteriu a lui Rudolf Steiner ***Încercarea sufletului***, tabloul 1.
6. *Poate că va fi posibil ... într-o conferință de ramură*: Acest loc nu a fost menționat nici ulterior.
7. *toate religiile și toate filosofile care sunt posibile pot fi urmărite înapoi până la douăsprezece tipuri de bază*: Vezi Rudolf Steiner ***Gând uman, gând cosmic*** (4 conferințe Berlin, ianuarie 1914), GA 151.
8. „Tainele” de Goethe: Vezi conferința „Tainele. Un poem de Crăciun și Paște de Goethe”, Köln, 25 decembrie 1907 în

Ființe ale naturii și ființe spirituale – acțiunea lor în lumea noastră vizibilă, GA 98.

9. Friedrich Nietzsche, 1844-1900, filosof.

deoarece am scris în mod obiectiv o carte despre Nietzsche:
Friedrich Nietzsche , un luptător împotriva epocii sale (Weimar 1895), GA 5.